

סילבוס – מונחי יסוד בקידום בריאות

שנת הלימודים 2021-2022 סמסטר א'

קורס חובה לתלמידי מגמת קידום בריאות (שנה א').

מרצה: גב' לילך מלוויל (M. Health Promotion)

מהו קידום בריאות? האם אנו עוסקים בקידום בריאות על מנת לשנות אורחות חיים? לשפר מצב בריאותי? לשינוי התנאים המשפיעים על הבריאות? בקורס נכיר מושגי יסוד, את אמנת אוטווה, ונעסוק בגורמים המשפיעים על בריאותם של פרטים, אוכלוסיות וקהילות. ההרצאות, הדיונים, והתרגילים יתמקדו בפרקטיקה עכשווית.

חומר הקריאה והתרגילים הם חלק בלתי נפרד מההרצאה. **אנא הגיעו להרצאה רק אחרי שקראתם/ביצעתם את המצוין מתחת לכל הרצאה.** כל מפגש יעסוק בשלושה היבטים של לימודי קידום בריאות:
(1) רקע תיאורטי: מונחי יסוד, עקרונות, וגישות
(2) כלי עבודה בקידום בריאות
(3) בראי המציאות: דוגמאות מישראל ומהעולם.

מטרות הלימודים:

- לפתח ולחזק ידע בקידום בריאות: מונחי יסוד, ערכים וגישות
 - להקנות מיומנויות בסיסיות לפיתוח ושליטה בפעולות קידום בריאות: איתור מקורות מידע, הצגת נושא, עבודה שיתופית ועבודת צוות
 - להרחיב היכרות עם ארגונים הקשורים לבריאות, מקורות מידע ועם פועלם בישראל ובעולם
- דרישות קדם:** אין. **דרישות הקורס:** עמידה במטלות שיפורטו בהמשך; **דרישות נוכחות- לפחות 80%**

במידה והקורס יועבר בזום, הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. במקרה שהשיעור יוקלט – תמונות הגלריה לא יוקלטו. אי פתיחת מצלמה תחשב כהעדרות. על הסטודנט להיות נוכח מול מצלמתו.

הרצאות סטודנטים – חלק מהמטלות של קורס זה – ישובצו בהתאם לאופן העברת ההרצאות (זום או פרונטאלי). עדכונים בהמשך.

הרצאה 1: רצף העיסוק בקידום בריאות מרמת הפרט לרמה הגלובאלית

קריאה חובה:

קפלן, ג. ובראון אפל, א. (2008). בריאות וחולי בעיני הדיוטות. סוגיות חברתיות בישראל. חוברת 5 ע' 138-152

הרצאה 2: המשך – חינוך לבריאות וקידום בריאות וגם הסבר על מטלות

קריאה חובה: דאוד, נ. ובראון-אפל, א. (2016). ההיסטוריה של קידום בריאות. פרק 1, ע. 17-27. בתוך: בראון-אפל, א. ועמיתות (עורכות). קידום בריאות בישראל מתיאוריה למעשה. דיונון: ישראל

הרצאה 3: הגישה הסוציו-אקולוגית – הגורמים המשפיעים על הבריאות

קריאה חובה:

בראון, אפל, א. (2015). מודלים של קידום בריאות, פרק 3 בתוך בראון-אפל, א. ועמיתות (עורכות). **קידום בריאות בישראל מתיאוריה למעשה**. דיונון: ישראל

הרצאה 4: אסטרטגיות קידום בריאות לפי אמנת אוטווה

קריאה חובה

Saan, H. and Wise, M. (2011). Enable, mediate, advocate. **Health Promotion International**. Vol. 26 No. S2: ii187-ii193

הרצאה 5: עקרונות אמנת אוטווה - שיתופי פעולה בקהילה ובארגון - נעמיק בהבנת המונחים

קריאה חובה:

ח'טיב, מ. ואופיר גוטלר, מ. (2020). **תוכנית לפיתוח מנהיגות לקידום בריאות, שוויון והוגנות בצפון ישראל: חקר מקרה**. קידום בריאות בישראל, כתב עת ישראלי לחינוך וקידום בריאות 7 ע' 17-26
צ'רצ'מן, א. וסדן, א. (2003). **השתתפות: הדרך שלך להשפיע**. חלק א': התשתית הרעיונית של שיתוף והשתתפות. ע' 7-22 וגם ברק, ד. וסדן, א. העצמה ושותפות- טרמינולוגיה מתעתעת. ע' 106-121 הוצאת הקיבוץ המאוחד: ישראל

רשות:

אנגל, ע. ואדרעי, ד. (1997). **מי עדיין מפחד מוועדות**. החברה למתנ"סים: ירושלים. ע' 17 עד 60

הרצאה 6: גישת המסגרות - מסגרות מקדמות בריאות, מסגרת פורמאלית ובלתי פורמאלית

קריאה חובה:

דונחין, מ. (2015). מסגרות מקדמות בריאות או מסגרות בריאות, פרק 16 ע' 263-282. בתוך: בראון-אפל, א. ועמיתות (עורכות). **קידום בריאות בישראל מתיאוריה למעשה**. דיונון: ישראל
Whitelaw, S., Baxendale, A., Bryce, C., et. Al. (2001). 'Setting' based health promotion: A review. **Health Promotion International**. Vol. 16(4).pp. 341-353

הרצאה 7: בניית יכולות (capacity building) - תוך שימוש בדוגמאות מהעולם

קריאה חובה:

Crisp, B. R., Hal Swerissen, S., Duckett, J. (2000). Four approaches to capacity building. **Health Promotion International**, Vol. 15:2 pp. 99-107

הרצאה 8: מיפוי קהילתי מבוסס נכסים ופרופיל קהילתי/ארגוני

קריאה חובה:

סדן, א. (2009). פרק ב', היכרות עם הקהילה בתוך: **עבודה קהילתית, שיטות לשינוי חברתי**. הקיבוץ המאוחד: ישראל. ע': 35-37 ו- 133-164

הרצאה 9: השלמות

קריאה חובה:

אלשיך, א., רזק מרג'ייה, ס., ח'טיב, מ. (2015). סקר הבריאות והסביבה באוכלוסייה הערבית בישראל.

בנדרלי, מ., קלטר-ליבוביץ', ע. (2017). בריאות מבוגרים יוצאי אתיופיה בישראל.

הרצאה 10: תרבות ובריאות – השפעות תרבותיות על הבריאות

קריאה חובה:

דיין, נ. ובידרמן, א. (2014). חקיקה ומדיניות בארה"ב, אוסטרליה, אנגליה וישראל – מבט משווה. **קידום בריאות בישראל**. גליון 5, עמ' 35-43.

הרצאה 11: תפקיד מקדם הבריאות ואפשריבריא – הרצאת אורח (אם יתאפשר)

קריאה חובה:

מלוויל, ל. (2010). קידום בריאות, מקצוע או עיסוק? **קידום בריאות בישראל**, גליון 3 ע' 16-19
O'Hara, L., Taylor, J. and Barnes, M. (2016). The invisibilization of health promotion in Australian public health initiatives. **Health Promotion International**. No page numbers available.

סדן, א. (2009). פרק ד', אתיקה מקצועית. ע' 413-428 בתוך **עבודה קהילתית, שיטות לשינוי חברתי**. הקיבוץ המאוחד: ישראל

הרצאה 12: קידום בריאות מבוסס ראיות

קריאה חובה:

שדמי, א., בן-ששון, א. דרך-זהבי, ע., זק"ש, ד. ורועה, ד. (2015). פרק 4, אנשי מקצוע בעידן הפרקטיקה מבוססת ראיות: חשיבה אינטואיטיבית לעומת חשיבה מונחית ראיות ע' 95 עד ע' 110 בתוך: **פרקטיקה מבוססת ראיות במדעי הבריאות והרווחה, תיאוריה ומעשה**. פרדס הוצאה לאור: ישראל

הרצאה 13: השלמות וסיכום;

סטודנט יקר,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה אתה/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה:
טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל:
טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואתה/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.